

การศึกษาผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ผ้าไหมยกดอกลำพูนทางด้าน
เศรษฐกิจ สังคม ที่มีต่อชุมชน กลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ ผ้าไหมยกดอกลำพูน
The Impact of the Geographical Indication Protection of Lamphum Brocade Thai Silk's
ThaiSilk on Socio-Economic Aspects of Lamphum Brocade Thai Silk's
Farmers, Producers Groups and Silk Enterprises.

ศิริพร บุญชู^{1/} ปรียานุช ธรรมชันธา^{2/} หทัยกาญจน์ นำภานนท์^{3/} ทิพวรรณ ลิ้มงูร^{4/}
SIRIPORN BOONCHOO^{1/} PREEYANUCH THAMMAKHANTHA^{2/} HATAIKAN NAMPANON^{3/} TIPPAWAN
LIMANGKUN^{4/}

บทคัดย่อ (Abstract)

ทำการศึกษาผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ผ้าไหมยกดอกลำพูนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่มีต่อชุมชน กลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการผ้าไหมยกดอกลำพูน ในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้นทุน การผลิต รายได้ ราคา ปริมาณการผลิตและการจำหน่าย และผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ในชุมชน โดยทำการสอบถามกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการใน อำเภอเมือง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ 118 ราย และที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนจำนวน 82 ราย พบว่าผู้ประกอบการอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนส่วนใหญ่ ร้อยละ 99.0 เป็นเพศหญิง ประมาณครึ่งหนึ่ง(ร้อยละ 50.5) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนเฉลี่ย 9.8 ปี ผลิตผ้าชุดมากที่สุด(ร้อยละ 68.04) ปริมาณเฉลี่ย 31.85 ชุดต่อปี ได้รับความรู้การผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนจากพ่อแม่มากที่สุด(ร้อยละ 49.0) แหล่งเงินทุนที่นำมาประกอบการจากแหล่งเงินกู้ร่วมกับการใช้เงินทุนของตนเองร้อยละ 48.2 รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน 138,164.0 บาท ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยของผ้าชุดๆ ละ 4,602.98 บาท ผ้าชิ้น 2,413.73 บาทต่อผืน ผ้าชิ้น 2,360.8 บาท ผ้าสไบ 1,100.0 บาทต่อผืน ผ้าคลุมไหล่ 1,163.33 บาทต่อผืน แหล่งที่มาของเส้นไหมร้อยละ 98.0 จากบริษัทจุลไหมไทย สำหรับราคาขายได้เฉลี่ยของผ้าชุดๆ ละ 8,409.52 บาท ผ้าชิ้น 3,786.05 บาทต่อผืน ผ้าชิ้น 4,661.54 บาทต่อผืน ผ้าสไบ 1,750.0 บาทต่อผืน ผ้าคลุมไหล่ 2,180.0 บาทต่อผืน สำหรับต้นทุน และราคาขายผ้าชุดและผ้าชิ้นที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และไม่ได้ขึ้นทะเบียนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่รายได้รวมต่อครอบครัวพบว่าผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีรายได้สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคมผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ขึ้นทะเบียนมีความเห็นว่าการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีผลในระดับมาก ต่อการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วม การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน ความภาคภูมิใจในอาชีพ และความพึงพอใจในอาชีพ

^{1/} สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีหม่อนไหม กรมหม่อนไหม โทร. 0 2558 7924-6 ต่อ 302 e-mail address : siripomboonchoo@gmail.com

^{2/} สำนักบริหารกลาง กรมหม่อนไหม โทร. 0 2558 7924-6 ต่อ 101 e-mail address : preeyanuch.th@gmail.com

^{3/} ศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ เชียงใหม่ โทร. 053 114 096-8 e-mail address : chicken_n10@hotmail.com

^{4/} คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โทร. 0 2326 4105 e-mail address : kltpaw@kmitl.ac.th

คำสำคัญ (Keywords)

ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ผลที่ได้รับหรือเกิดจากการกระทำที่มีต่อสิ่งอื่นซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ดีหรือไม่ก็ได้

การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication Registration) หมายถึง การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อคุ้มครองและปกป้องสิทธิชุมชนหรือสิทธิของกลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่นที่ผลิตสินค้าตามกฎหมาย โดยสินค้านั้นต้องมีคุณสมบัติดังนี้คือ มีคุณภาพ ชื่อเสียง เอกลักษณ์ และมีความเชื่อมโยงกับท้องถิ่น โดยธรรมชาติสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ ทักษะความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านเศรษฐกิจ (Economic Aspect) หมายถึง ด้านที่เกี่ยวข้องกับรายได้ การสร้างงาน สร้างอาชีพ ราคาสินค้าและบริการ ค่าครองชีพต่างๆ การลงทุน ผลผลิต ความต้องการทางด้านผลผลิตที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

ด้านสังคม (Social Aspect) หมายถึง ด้านที่เกี่ยวข้องกับ การเคลื่อนไหวทางสังคม ค่านิยมทัศนคติ ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ ความเสมอภาคทางสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ระดับประเทศและนานาชาติ

คำนำ (Introduction)

สินค้าใหม่และผลิตภัณฑ์ใหม่ไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะนอกจากจะใช้แรงงานเป็นปัจจัยในการผลิตซึ่งเหมาะสมกับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทยที่มีแรงงานอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นการช่วยลดปัญหาการว่างงานในชนบท สามารถทำรายได้จากการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ กว่า 50 ประเทศทั่วโลก ในแต่ละปีเป็นมูลค่ามากกว่าพันล้านบาท

ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตใหม่และผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และมีชื่อเสียงมากแห่งหนึ่งของโลก ผ้าไหมและผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านความงามของสีสันทัน และลวดลายรวมถึงฝีมือการทอผ้าของคนไทยที่ได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน โดยผ้าไหมไทยที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ตามพ.ร.บ.สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 จำนวน 3 ประเภท ได้แก่ ผ้าไหมยกดอกลำพูน ผ้าไหมแพรวากาฬสินธุ์ และผ้าไหมมัดหมี่ชนบท สำหรับผ้าไหมยกดอกลำพูนถือเป็นสินค้าที่มีการพัฒนาในการนำผลการขึ้นทะเบียนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติ โดยได้รับการขึ้นทะเบียนเมื่อเดือนตุลาคม 2550 และได้รับการประกาศใช้ตราสัญลักษณ์ตราสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ในทางปฏิบัติให้แก่ผู้ประกอบการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2552 ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของผ้าไหมยกดอกลำพูน ที่มีต่อกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ ผ้าไหมยกดอกลำพูน ทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้นทุนการผลิต รายได้ ราคา ปริมาณการผลิต และการจำหน่าย ศึกษาผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของผ้าไหมยกดอกลำพูน ที่มีต่อกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการ ผ้าไหมยกดอกลำพูน ทางด้านสังคม ได้แก่ ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ การมีส่วนร่วม การฟื้นฟูอาชีพการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และความสัมพันธ์ภายในชุมชน และศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารจัดการ การรักษามาตรฐานการเป็นสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

อุปกรณ์และวิธีการ (Materials and Methods)

การศึกษานี้ได้ออกแบบการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิตามประเด็นที่ต้องการศึกษา

2. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลปฐมภูมิประชากรใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ (1) ผู้แทนครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหม และเกษตรกรผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในตำบล อำเภอเมือง และอำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 178 ครัวเรือน จาก 8 หมู่บ้าน (2) ผู้ประกอบการผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ผลิตสินค้าสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไว้กับองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ซึ่งมีภูมิลำเนาใน จังหวัดลำพูน จำนวน 6 บริษัท

3. การสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธี Purposive random sampling ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของ Taro Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 172 ครัวเรือน

4. สร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับการศึกษาเชิงปริมาณ และใช้วิธีการสัมภาษณ์ในเชิงลึก (In-depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และการสังเกต (Observation) สำหรับการศึกษาในเชิงคุณภาพ

5. ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของเครื่องมือ โดยแบบสัมภาษณ์จะผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงทั้งเชิงเนื้อหา (Content Validity) และเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่วนการหาค่าความเชื่อถือได้จะนำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบ (Pre-test) ก่อนแล้วคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Reliability Coefficient Alpha)

6. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยใช้สถิติแบบพรรณนา เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าร้อยละ พิสัย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ประกอบการการพรรณนาผล สำหรับการเปรียบเทียบข้อมูลค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม ใช้ T-test ส่วนการเปรียบเทียบข้อมูลค่าเฉลี่ยหลายกลุ่มใช้ F-test ใน ANOVA

7. การวัดความความคิดเห็น ได้แก่ ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ และการมีส่วนร่วม และความสัมพันธ์ภายในชุมชน แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้แบบสอบถาม

7.1 การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของความคิดเห็น วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในรูปค่าเฉลี่ย

สูตรการหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum_{i=1}^k f_i x_i}{N}$$

กำหนดให้

\bar{X}	=	ค่าเฉลี่ย
x_i	=	คะแนนที่ i (i = 1, 2, 3, ..., k)
f_i	=	ความถี่ที่ i (i = 1, 2, 3, ..., k)
N	=	จำนวนข้อมูลทั้งหมด (ความถี่สะสม)
i	=	ระดับความคิดเห็น
k	=	จำนวนระดับชั้นความคิดเห็น

โดยกำหนดคะแนนของระดับ คือ

มากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
มาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
น้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
น้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

7.2 ในการวัดการกระจายข้อมูลระดับความคิดเห็น มีการกำหนดเกณฑ์การจัดระดับความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ โดยอาศัยการเปรียบเทียบระดับคะแนนเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่แบ่งโดยมีความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เท่ากัน ซึ่งคำนวณได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำหนดความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ทำให้สามารถแบ่งคะแนนเฉลี่ยได้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	4.21- 5.00	แสดงว่า มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	3.41- 4.20	แสดงว่า มาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	2.61- 3.40	แสดงว่า ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.81- 2.60	แสดงว่า น้อย
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	1.00- 1.80	แสดงว่า น้อยที่สุด

ผลการวิจัย (Results)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 99.0) เป็นเพศหญิง ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ร้อยละ 59.0 ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 94.5) มีสถานภาพสมรส อายุเฉลี่ย 46.7 ปี อายุต่ำสุด 30.0 ปี อายุสูงสุด 66.0 ปี ทั้งหมด (ร้อยละ 100.0) นับถือศาสนาพุทธ ประมาณครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 50.5) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นอาชีพรองร้อยละ 67.0 โดยมีอาชีพหลักคือ การทำไร่เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 80.9) ดังตารางที่ 1 มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 3.8 คน จำนวนสมาชิกน้อยที่สุด 1 คน มากที่สุด 8 คน ในครัวเรือนมีผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับไหมเฉลี่ย 1.22 คน จำนวนน้อยที่สุด 1 คน จำนวนมากที่สุด 4 คน มีประสบการณ์ในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนเฉลี่ย 9.8 ปี ประสบการณ์ต่ำสุด 2 ปี ประสบการณ์สูงสุด 50 ปี มีจำนวนกี่เฉลี่ย 3.67 หลัง สูงสุด 50 หลัง ต่ำสุด 1 หลัง ดังตารางที่ 2

ประเภทของผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ผลิต พบว่ามีการผลิตผ้าชุดมากที่สุด (ร้อยละ 68.04) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 31.85 ชุดต่อปี รองลงมาเป็นผ้าชิ้น (ร้อยละ 18.26) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 67.91 ผืนต่อปี ผ้าชิ้น (ร้อยละ 8.68) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 73.34 ชิ้นต่อปี ผ้าสไบ (ร้อยละ 2.74) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 148.33 ผืนต่อปี และผ้าคลุมไหล่ (ร้อยละ 2.28) มีปริมาณการผลิตเฉลี่ย 140.40 ผืนต่อปี ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

การได้รับความรู้การผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน พบว่าได้รับความรู้จากพ่อแม่มากที่สุด (ร้อยละ 49.0) รองลงไปได้รับความรู้จากเพื่อนบ้าน (ร้อยละ 23.0) จากญาติ (ร้อยละ 12.5) ศึกษาด้วยตนเอง (ร้อยละ 9.0) ตามลำดับ มีความถี่ในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน สัปดาห์ละ 2-3 ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 37.5) รองลงไปเป็นผลิตทุกวัน (ร้อยละ 33.0) และผลิตสัปดาห์ละหนึ่งครั้ง (ร้อยละ 19.5) ตามลำดับ แหล่งเงินทุนที่นำมาประกอบกิจการเป็นแหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมกับการใช้เงินทุนของตนเอง ร้อยละ 48.2 เป็นแหล่งเงินทุนจากการกู้ยืมอย่างเดียว ร้อยละ 12.1 และเป็นแหล่งเงินทุนของตนเองทั้งหมดร้อยละ 8.5 ดังตารางที่ 4

มีรายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือนเฉลี่ย 138,239.0 บาทต่อปี รายได้สูงสุด 4,200,000.0 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 12,000.0 บาทต่อปี โดยเป็นรายได้จากธุรกิจไหมต่อครัวเรือนเฉลี่ย 93,318.5 บาทต่อปี รายได้สูงสุด 2,800,000.0 บาทต่อปี รายได้ต่ำสุด 2,000.0 บาทต่อปี ดังตารางที่ 5

ส่วนที่ 2 ต้นทุนในการผลิต

2.1 สรุปต้นทุนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนที่เป็นตัวเงิน (ไม่ได้คิดถึงต้นทุนที่เป็นภูมิปัญญาเชิงมรดกทางวัฒนธรรม) ประกอบด้วยต้นทุนหลัก 2 ส่วน คือ 1) เส้นไหมซึ่งย้อมสีเรียบร้อยแล้วเป็นส่วนใหญ่ 2) ค่าแรงงานในการทอ ส่วนต้นทุนอื่นๆ จะเป็นค่าอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น

(1) ผ้าชุด มีต้นทุนรวมเฉลี่ยชุดละ 4,602.98 บาท เป็นค่าเส้นไหมเฉลี่ย 2,084.22 บาท ค่าดินเงินเฉลี่ย 192.73 บาท ค่าดินทองเฉลี่ย 157.61 บาท ค่าแรง 1,940.45 บาท ต้นทุนอื่นๆ เช่น ค่าเอ็น ค่าอุปกรณ์ ค่าสีย้อม ฯลฯ เฉลี่ย 746.84 บาท

(2) ผ้าชิ้น มีต้นทุนรวมเฉลี่ยผืนละ 2,413.73 บาท เป็นค่าเส้นไหมเฉลี่ย 1,070.40 บาท ค่าแรงเฉลี่ย 1,187.80 บาท ต้นทุนอื่นๆ เฉลี่ย 186.81 บาท

(3) ผ้าชิ้น มีต้นทุนรวมเฉลี่ยชุดละ 2,360.80 บาท เป็นค่าเส้นไหมเฉลี่ย 1,148.47 บาท ค่าแรงเฉลี่ย 1,170.31 บาท ต้นทุนอื่นๆ เฉลี่ย 120.00 บาท

(4) ผ้าสไบ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยชิ้นละ 1,100.00 บาท เป็นค่าเส้นไหมเฉลี่ย 725.00 บาท ค่าแรงเฉลี่ย 375.00 บาท

(4) ผ้าคลุมไหล่ มีต้นทุนรวมเฉลี่ยชิ้นละ 1,163.33 บาท เป็นค่าเส้นไหมเฉลี่ย 646.67 บาท ค่าแรงเฉลี่ย 516.67 บาท ดังตารางที่ 6

แหล่งที่ผู้ทอซื้อเส้นไหม พบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 98.00) ซื้อจากบริษัทจุลไหมไทย ส่วนดินเงินดินทอง พบว่าซื้อจากร้านค้าในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด (ร้อยละ 39.80) รองลงไปเป็นร้านค้าในจังหวัดลำพูน (ร้อยละ 36.70) และซื้อจากบริษัทจุลไหมไทย (ร้อยละ 23.50) ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

2.2 รายละเอียดของส่วนต้นทุนอื่นๆ ที่ไม่ใช่ต้นทุนหลัก ราคาวัสดุอุปกรณ์การทอ ต่อการทอผ้า 1 ครั้ง พบต้นทุนดังต่อไปนี้ เชือกไนลอน ราคาเฉลี่ย 110.12 บาท เข็มหมุดราคาเฉลี่ย 28.96 บาท เทียนไข ราคาเฉลี่ย 13.08 บาท กระดาษทรายราคาเฉลี่ย 30.20 บาท น้ำยาราคาเฉลี่ย 200.00 บาท กี่ราคาเฉลี่ย 42.45 บาท เครื่องกรอไหมราคาเฉลี่ย 37.71 บาท ระวังราคาเฉลี่ย 48.97 บาท หลอดกรอไหมเล็กราคาเฉลี่ย 6.84 บาท หลอดกรอไหมใหญ่ราคาเฉลี่ย 7.08 บาท ม้าเดินด้ายราคาเฉลี่ย 27.14 บาท ราวที่ใส่หลอดไหมราคาเฉลี่ย 8.79 บาท ม้าก้อปี่ราคาเฉลี่ย 28.57 บาท ม้าใบพัดม้วนราคาเฉลี่ย 15.00 บาท ฟืมราคาเฉลี่ย 30.55 บาท ไม้กระทบราคาเฉลี่ย 44.84 บาท ไม้คั่นกลมราคาเฉลี่ย 21.19 บาท ไม้คั่นแบนราคาเฉลี่ย 19.52 บาท เข็มควักร้อยฟืมราคาเฉลี่ย 22.82 บาท ไม้ควักราคาเฉลี่ย 9.42 บาท ไม้ดาบราคาเฉลี่ย 29.60 บาท แกนม้วนผ้าราคาเฉลี่ย 15.74 บาท หวีหรือแปรงไหมราคาเฉลี่ย 3.53 บาท ไม้ก้ามปู

ราคาเฉลี่ย 11.98 บาท กระสวยราคาเฉลี่ย 3.78 บาท ไม้เก็บเข้า/เข้าย่ำราคาเฉลี่ย 10.33บาท ตะกอลูก
ดอกกราคาเฉลี่ย 11.48 บาท คานรับตะกอลูกดอกกราคาเฉลี่ย 15.29 บาท รางสำหรับใส่หลอดไหมยีนราคา
เฉลี่ย 10.59 บาท กระบอกสำหรับคล้องเส้นไหมราคาเฉลี่ย 26.18 บาท ไม้ปลายแหลมราคาเฉลี่ย 11.77
บาท หัวมันราคาเฉลี่ย 5.00 บาท ท่อลูมิเนียมแบบบางราคาเฉลี่ย 25.52 บาท ท่อแอสลอนราคาเฉลี่ย
13.79 บาท แทนไม้ราคาเฉลี่ย 2.80 บาท ตารางที่ 8

2.3 ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ไป ได้แก่ เงินเดือนเฉลี่ย 4,227.73 บาท ค่าเช่าเฉลี่ย 3,317.73บาท
ค่าขนส่งเฉลี่ย 1,581.86 บาท ค่าไฟฟ้าเฉลี่ย 267.38 บาท ค่าน้ำประปาเฉลี่ย 127.45 บาท ค่ารองลงมา
ค่าไฟฟ้าเฉลี่ย โทรศัพท์ เฉลี่ย 310.15 บาท ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน GI (เช่นค่า ถ่ายเอกสารใน
การจัดทำข้อมูลเอกสาร) เฉลี่ย 124.25 บาท และค่าใช้จ่ายอื่นๆ 6,957.14 บาท ตามลำดับ ดังตารางที่ 9

ส่วนที่ 3 ด้านการตลาด

3.1 ราคาที่ขายได้

ราคาผ้าไหมยกดอกลำพูนประเภทต่างๆ ที่ขายได้ราคาเฉลี่ยดังนี้

- (1) ผ้าชุดราคาเฉลี่ย ชุดละ 8,409.52 บาท
- (2) ผ้าชิ้นราคาเฉลี่ย ผืนละ 3,786.05 บาท
- (3) ผ้าชิ้นราคาเฉลี่ย ผืนละ 4,661.54 บาท
- (4) ผ้าสไบราคาเฉลี่ย ผืนละ 1,750.00 บาท
- (5) ผ้าคลุมไหล่ราคาเฉลี่ย ผืนละ 2,180.00 บาท ดังตารางที่ 10

ในด้านลูกค้าของผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูน พบว่าลูกค้าที่อยู่ในต่างจังหวัดมากที่สุด (ร้อยละ 31.83)
รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 26.80) ลูกค้าในท้องถิ่น (ร้อยละ 20.44) ลูกค้าในจังหวัดลำพูน (ร้อยละ
2.18) และลูกค้าในต่างประเทศ (ร้อยละ 13.23) ตามลำดับ โดยพบว่าราคาขายส่วนใหญ่ที่ผู้ทอเป็นผู้
กำหนดราคาเอง (ร้อยละ 80.00) บางส่วนกลุ่มผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นผู้กำหนดราคาให้ (ร้อยละ
16.50) และส่วนน้อย (ร้อยละ 3.5) ที่เป็นการต่อรองราคาระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ดังตารางที่ 11

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

4.1 ด้านต้นทุนต่อหน่วย

การผลิตผ้าชุดของผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ขึ้นทะเบียน GI ต้นทุนเฉลี่ย 4,722.76 บาทต่อ
ชุด ซึ่งสูงกว่าต้นทุนการผลิตผ้าที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนที่มีต้นทุน เฉลี่ย 4,432.92 บาท สำหรับต้นทุนการผลิต
ผ้าชิ้นที่ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ย 2,543.36 บาทต่อผืน ซึ่งสูงกว่าต้นทุนผ้าชิ้นที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนที่มีต้นทุนเฉลี่ย
2,303.00 บาทต่อผืน จากผลการทดสอบทางด้านต้นทุนของผ้าชุดและผ้าชิ้นระหว่างผ้าไหมที่ขึ้นทะเบียน
GI กับผ้าไหมที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI โดยใช้ T-test พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ ดังตารางที่ 12

4.2 ด้านราคาขายต่อหน่วย

ราคาขายของผ้าชุดที่ขึ้นทะเบียน GI มีราคาขายเฉลี่ยต่อผืน 9,202.13 บาท ที่ไม่ได้ขึ้น
ทะเบียน GI เฉลี่ยต่อผืน 7,789.47 บาท สำหรับผ้าชิ้นที่ขึ้นทะเบียน GI มีราคาขายเฉลี่ยต่อผืน 3,315.00
บาท ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ยต่อผืน 4,181.82 บาท ราคาขายระหว่างสินค้า GI กับสินค้าไม่ได้ขึ้น
ทะเบียน GI ผลการทดสอบทางด้านโดยใช้ T-test พบว่าไม่แตกต่างกันทางสถิติ ดังตารางที่ 13

4.3 ด้านรายได้รวมต่อครอบครัว

รายได้จากสินค้าสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI เป็นผ้าชุดเฉลี่ย 175,454.24 บาท ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ย 84,502.44 บาท รายได้จากสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI ผ้าชุด เฉลี่ย 116,621.19 บาท ผ้าชิ้นเฉลี่ย 58,882.93 บาท ผลการทดสอบด้านรายได้รวมพบว่ารายได้รวมทั้งหมดต่อครัวเรือนและรายได้จากธุรกิจผ้าไหมยกดอกลำพูนต่อครัวเรือน ระหว่างสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI และไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI โดยใช้ T-test มีความแตกต่างทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$ ดังตารางที่ 14

4.4 ด้านปริมาณการผลิตต่อปี

ปริมาณการผลิตสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI ผ้าชุดผลิตเฉลี่ยต่อปี 35.92 เมตร ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ย 26.22 เมตร ผลิตผ้าชิ้นที่ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ย 104.18 บาท ที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน GI เฉลี่ย 31.64 เมตร ผลการทดสอบด้านปริมาณการผลิตพบว่าปริมาณการผลิตผ้าชุดและผ้าชิ้นของผู้ประกอบการผลิตสินค้า GI และสินค้าที่ขึ้นทะเบียน GI โดยใช้ T-test มีความแตกต่างทางสถิติที่ ระดับความเชื่อมั่น (α) = 0.01 ดังตารางที่ 15

ส่วนที่ 5 ด้านสังคม

5.1 ข้อมูลความคิดเห็นต่ออาชีพ

การฟื้นฟูอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 137 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.79 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาได้มีการฟื้นฟูอาชีพผ้าไหมยกดอกเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

ความต้องการผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 110 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาลูกค้ามีความต้องการผ้าไหมยกดอกเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การขายผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.48 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเกษตรกรขายผ้าไหมยกดอกได้เพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การขายผ้าไหมยกดอกลำพูนในราคาที่สูงขึ้น มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 106 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.46 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเกษตรกรขายผ้าไหมผ้าไหมยกดอกในราคาที่สูงขึ้นและขายได้เพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

แหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มขึ้น มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 55.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.64 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเกษตรกรที่ขายผ้าไหมยกดอกจะมีแหล่งขายผ้าไหมยกดอกลำพูนในจังหวัดเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

แหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนในประเทศ(ไม่รวม จ.ลำพูน)เพิ่มมากขึ้น มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.63 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเกษตรกรที่ขายผ้าไหมยกดอกลำพูนมีแหล่งขายผ้าไหมยกดอกในประเทศ(ไม่รวม จ.ลำพูน) มากขึ้นในระดับมาก

แหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.38 หมายความว่า ในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมาเกษตรกรที่ขายผ้าไหมยกดอกมีแหล่งขายผ้าไหมยกดอกลำพูนในต่างประเทศอยู่ในระดับปานกลาง ดังตารางที่ 16

5.2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องชุมชนที่เกษตรกรอาศัยอยู่มีความร่วมมือในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนมีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.60 หมายความว่า กลุ่ม/ชุมชนของเกษตรกรมีความร่วมมือระหว่างอาชีพผ้าไหมยกดอกเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

ชุมชนที่เกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 97 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.72 หมายความว่า กลุ่ม/ชุมชนของเกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

ชุมชนที่เกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.77 หมายความว่า กลุ่ม/ชุมชนของเกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การมีส่วนร่วมในประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 50.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.77 หมายความว่า กลุ่ม/ชุมชนของเกษตรกรอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนมีส่วนร่วมในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การตัดสินใจของเกษตรกรในการขึ้นทะเบียนผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 113 ราย คิดเป็นร้อยละ 56.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.80 หมายความว่า ในการตัดสินใจการขึ้นทะเบียนผ้าไหมยกดอกลำพูนมีเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การบันทึกแบบฟอร์มการปฏิบัติงานตามคู่มือการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.62 หมายความว่า เกษตรกรบันทึกการปฏิบัติงานตามคู่มือผ้าไหมยกดอกลำพูน เพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การกรอกบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มการทอผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 90 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.62 หมายความว่า เกษตรกรบันทึกข้อมูลแบบฟอร์มการปฏิบัติงานตามคู่มือการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนมีเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การช่วยเหลือกิจกรรมของกลุ่มหรือชุมชน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 104 ราย คิดเป็นร้อยละ 52.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.65 หมายความว่า เกษตรกรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกลุ่มและชุมชนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก ดังตารางที่ 17

5.3 ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว

การมีเวลาให้กับครอบครัว มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.88 หมายความว่า เกษตรกรมีเวลาให้กับครอบครัวของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

ยามมีปัญหาทุกคนในครอบครัวปรึกษากัน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.73 หมายความว่า เมื่อสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกรมีปัญหา มักปรึกษากันมีเพิ่มมากขึ้นและถือว่าอยู่ในระดับมาก

การทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับครอบครัว มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 75 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.68 หมายความว่า เกษตรกรทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับครอบครัวของตนเองเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก ดังตารางที่ 18

5.4 ข้อมูลความสัมพันธ์ในชุมชน

เรื่องความรู้สึกรักของเกษตรกรที่มีต่อชุมชนของเกษตรกร มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.77 หมายความว่า เกษตรกรมีความรู้สึกต่อกลุ่ม/ชุมชนของตนเองเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การเยี่ยมเยียนของกลุ่มสมาชิกในชุมชนของเกษตรกร มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 91 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.81 หมายความว่า เกษตรกรเข้าเยี่ยมเยียนสมาชิกผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

เพื่อนบ้านถามไถ่สารทุกข์ สுகดิบ มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 87 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.86 หมายความว่า เพื่อนบ้านมีความเป็นห่วงและถามสารทุกข์ สุขดิบเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การช่วยเหลือของเพื่อนบ้านในยามที่มีทุกข์ มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 98 ราย คิดเป็นร้อยละ 49.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.83 หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีความทุกข์เพื่อนบ้านให้ความช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

เพื่อนบ้านให้คำปรึกษาในยามที่มีปัญหา มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.77 หมายความว่า เมื่อเกษตรกรมีปัญหาเพื่อนบ้านให้คำปรึกษาเพิ่มมากขึ้นถือว่าอยู่ในระดับมาก

5.5 ข้อมูลด้านความภาคภูมิใจต่ออาชีพ

การอนุรักษ์ผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.89 หมายความว่า ผ้าไหมยกดอกลำพูนเหมาะแก่การอนุรักษ์ไว้และสืบต่อไปในระดับมาก

ผ้าไหมยกดอกลำพูนทำให้ผู้ใช้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น มีความคิดเห็นระดับ 2 มากที่สุดจำนวน 78 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.47 หมายความว่า ราคาผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มสูงขึ้นไม่ส่งผลกระทบต่อการใช้จ่ายซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูน ทำให้มีค่าครองชีพของผู้ใช้ในเพิ่มมากขึ้นระดับน้อย

ผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นอาชีพที่มีคุณค่า มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 81 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.02 หมายความว่า อาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นอาชีพที่มีคุณค่าสมควรแก่การอนุรักษ์ ถือว่าอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนในระดับมาก

ผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นผลิตภัณฑ์ที่ฟุ่มเฟือย มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 95 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.75 หมายความว่า ผู้ซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนยังเห็นว่าผ้าไหมยกดอกลำพูนฟุ่มเฟือยอยู่ในระดับปานกลาง

ผ้าไหมยกดอกลำพูนมีความเป็นเอกลักษณ์ มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 35.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.01 หมายความว่า ผ้าไหมยกดอกลำพูนมีความเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นถือว่าอยู่ในระดับมาก

การดูแลผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 2 มากที่สุดจำนวน 77 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.73 หมายความว่า ผู้ซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนดูแลรักษาอยากอยู่ในระดับปานกลาง

ความภาคภูมิใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 5 มากที่สุดจำนวน 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.97 หมายความว่า เกษตรกรมีความภาคภูมิใจในอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก ดังตารางที่ 20

5.6 ข้อมูลด้านความพึงพอใจต่ออาชีพ

ความรู้สึกเกี่ยวกับอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 3 มากที่สุดจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.57 หมายความว่า เกษตรกรไม่มีความเบื่อหน่ายในอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มมากขึ้นซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ความพึงพอใจการประกอบอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 86 ราย คิดเป็นร้อยละ 43.0 และคิดเป็นคะแนน 4.04 หมายความว่า เกษตรกรมีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมเพิ่มมากขึ้นในระดับดี

การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนมีความสุข มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 94 ราย คิดเป็นร้อยละ 47.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.07 หมายความว่า เกษตรกรมีความสุขในการประกอบอาชีพการทอผ้าไหมเพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การทอผ้าไหมยกดอกลำพูนสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 102 ราย คิดเป็นร้อยละ 51.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.08 หมายความว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนสามารถสร้างรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เพิ่มมากขึ้นในระดับมาก

การทอผ้าไหมยกดอกลำพูนลดการว่างงาน มีความคิดเห็นระดับ 2 มากที่สุดจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.96 หมายความว่า เกษตรกรคิดว่าการประกอบอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนนั้นไม่ได้ช่วยปัญหาการว่างงานเลยซึ่งเกษตรกรคิดว่าอยู่ในระดับปานกลาง

การประกอบอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนช่วยสร้างงานให้คนในชุมชน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 80 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.90 หมายความว่า อาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนช่วยสร้างงานให้คนในกลุ่มและชุมชนของตนเองได้ในระดับมาก

อาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนเป็นอาชีพที่เสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย มีความคิดเห็นระดับ 2 มากที่สุดจำนวน 83 ราย คิดเป็นร้อยละ 41.5 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.81 หมายความว่า เกษตรกรคิดว่าอาชีพการทอผ้าไหมยกดอกลำพูนไม่เป็นการเสียเวลาและสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากขึ้นเลย ซึ่งเกษตรกรคิดว่าเรื่องของการเสียเวลาและค่าใช้จ่ายอยู่ในระดับปานกลาง

การประกอบอาชีพทอผ้าไหมยกดอกลำพูนช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงาน มีความคิดเห็นระดับ 4 มากที่สุดจำนวน 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.0 และคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.72 หมายความว่า การประกอบอาชีพการทอผ้าไหมช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานในระดับมาก ดังตารางที่ 21

5.6 สรุปผลกระทบการขึ้นทะเบียน GI ต่อสังคม

พบว่าผู้ทอมีความคิดเห็นในการขึ้นทะเบียน GI ว่ามีผลต่อการประกอบอาชีพอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยความคิดเห็น 3.58 ในด้านการมีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.70 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.74 ด้านความสัมพันธ์ในชุมชนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 ด้านความภาคภูมิใจอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.41 และด้านความพึงพอใจในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.55 ดังตารางที่ 22

วิจารณ์ (Discussion)

การศึกษผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ไหมยกดอกลำพูนด้านเศรษฐกิจสังคม ที่มีต่อชุมชน ผู้ผลิตและผู้ประกอบการในครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาหลังจากที่ชุมชนได้รับอนุมัติให้มีการใช้ตราเครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indication: GI) จำนวน 11 เดือน (ได้รับ

อนุญาตให้ใช้เครื่องหมาย GI เมื่อพฤษภาคม 2552) ซึ่งการผลิตสินค้าผ้าไหมยกดอกลำพูนของผู้ผลิตและผู้ประกอบการ อยู่ในช่วงเริ่มต้น แต่จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่าผลกระทบจากการขึ้นทะเบียน GI ของผ้าไหมยกดอกลำพูน มีผลกระทบในด้านดีต่อราคาขายต่อหน่วย และรายได้ในภาพรวม ในขณะที่ต้นทุนในการผลิตไม่แตกต่างกันทางสถิติ เนื่องจากการผลิตสินค้า GI ผู้ผลิตจะต้องมีการดำเนินการด้านเอกสารและค่าวัสดุในระบบการควบคุมตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งทำให้เพิ่มต้นทุนการผลิตเพียงเล็กน้อย ในขณะที่ต้นทุนของคณะกรรมการควบคุมตรวจสอบยังไม่มีค่าใช้จ่าย เนื่องจากคนในชุมชนร่วมมือในการควบคุมตรวจสอบโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายในการทำงาน อีกทั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการระบบการควบคุมตรวจสอบ จึงทำให้ผู้ผลิตไม่ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายส่วนนี้เป็นต้นทุนการผลิต

จากการศึกษาพบว่า การขึ้นทะเบียน GI ของผ้าไหมยกดอกลำพูนมีผลกระทบในด้านสังคมของชุมชนในระดับค่อนข้างสูง กล่าวคือ ทำให้เกษตรกรมีความภาคภูมิใจต่ออาชีพและคนในสังคมมีความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมผ้าไหมยกดอกของชุมชนสูง ซึ่งตรงกับเป้าหมายในการขึ้นทะเบียน GI เพื่อคุ้มครอง ปกป้องภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ได้รับการอนุรักษ์และยกระดับการผลิตและพัฒนาอุตสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างงาน รายได้ ลดปัญหาความยากจน สร้างความสามัคคีและความเข้มแข็งและความเป็นธรรมให้แก่ชุมชน

สรุปผล (Conclusion)

จากการศึกษาผลกระทบของการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ผ้าไหมยกดอกลำพูนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ที่มีต่อชุมชน กลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการผ้าไหมยกดอกลำพูน ในด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้นทุน การผลิต รายได้ ราคา ปริมาณการผลิตและการจำหน่าย และผลกระทบด้านสังคม ได้แก่ ความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจ การมีส่วนร่วม ความสัมพันธ์ในชุมชน ของกลุ่มเกษตรกร และผู้ประกอบการใน อำเภอเมือง อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียน พบว่าต้นทุน และราคาขายผ้าชุดและผ้าชิ้นที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์และไม่ได้ขึ้นทะเบียนไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ แต่รายได้รวมต่อครอบครัวพบว่าผู้ประกอบการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีรายได้สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านสังคมผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ขึ้นทะเบียนมีความเห็นว่าการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์มีผลในระดับมาก ต่อการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วม การสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัวและชุมชน ความภาคภูมิใจในอาชีพ และความพึงพอใจในอาชีพ

ข้อเสนอแนะ/คำแนะนำ (Recommendations)

1. การศึกษาในครั้งนี้ดำเนินการศึกษาหลังจากนี้กลุ่มผู้ผลิตสินค้า GI ผ้าไหมยกดอกลำพูน ได้รับการอนุมัติให้ใช้เครื่องหมาย GI เพียง 11 เดือน ซึ่งอาจเร็วเกินไปที่จะมีผลกระทบต่อชุมชนเป้าหมายได้ครอบคลุมและชัดเจนแท้จริง ดังนั้นกรมหม่อนไหมควรจะดำเนินการศึกษาอีกครั้งหลังจากผู้ผลิตได้ดำเนินการผลิตสินค้า GI ครบ 3 ปี ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิจัยออกมาชัดเจน ครอบคลุมได้ทุกประเด็นและมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. กรมหม่อนไหมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มผู้ผลิตสินค้า GI ผ้าไหมยกดอกลำพูน จัดตั้งเป็นสมาคมผู้ผลิตสินค้าผ้าไหมยกดอกลำพูน GI ในรูปนิติบุคคล เพื่อให้การบริหารจัดการกลุ่มและการพัฒนากิจกรรมต่างๆ ของกลุ่ม สามารถดำเนินการได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึง

การประสานงานความร่วมมือกับสมาคมสินค้า GI อื่นๆ ทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาสินค้าของกลุ่มต่อไป

3. กรมหม่อนไหมควรเร่งรัดพัฒนาระบบการควบคุมตรวจสอบภายนอก(External control)ตามมาตรฐานสหภาพยุโรป และประสานงานกับกระทรวงพาณิชย์ในการเร่งรัดการเจรจาการขยายความคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ได้ครอบคลุมผ้าไหมและสินค้าหัตถกรรมกับสหภาพยุโรป เพื่อประโยชน์สำหรับผ้าไหมไทยที่จะได้รับความคุ้มครองใน EU ต่อไป

4. กรมหม่อนไหมควรใช้รูปแบบกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนภายใต้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นต้นแบบในการส่งเสริมและพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นที่ได้สะสมความรู้ความชำนาญมาเป็นเวลายาวนาน จนสามารถสร้างสรรค์สินค้าที่เป็นเอกลักษณ์และมีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้และความเข้มแข็งมาสู่ชุมชนต่อไป

5. กรมหม่อนไหมควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชื่อเสียงของผ้าไหม GI เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นสินค้าที่ผลิตโดยภูมิปัญญาของชุมชน โดยมีการสร้างระบบการผลิตที่มีการตรวจสอบคุณภาพโดยชุมชน

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนทั้งที่ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ และผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ที่เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ทำให้ผลการศึกษาระบบความสำเร็จ และเกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานรัฐบาลในการวางแผนการพัฒนากลยุทธ์ การพัฒนาอาชีพหม่อนไหมในอนาคต นอกจากนี้ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูนที่ทำหน้าที่บริหารจัดการกลุ่มผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ในการอำนวยความสะดวกในการประสานงานนัดหมายผู้ผลิต และการเดินทางพบปะและประชุมผู้ผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนในการศึกษานี้

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมทรัพย์สินทางปัญญา.2550.ก. ข้อมูลการเตรียมความพร้อมการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์. [online].Available.http://www.dip.moc.go.th/ipthailand/index.php?option=com_content&task=view&id=292&Itemid=248 [5/10/2551]
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา.2550.ข. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์. [online]. Available. http://www.dip.moc.go.th/ipthailand/index.php?option=com_content&task=section&id=24&Itemid=201 [5/10/2551]
- กรมการฝึกหัดครู.2533. การท่องเที่ยว.เอกสารทางวิชาการ ฉบับที่ 30.กรุงเทพฯ : ศึกษานิเทศก์.
- เกษม จันทร์แก้ว.2542. การศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ณรงค์ศักดิ์ นามตาปี.2535. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินของราษฎร ในเขตและบริเวณรอบนอกเขตพื้นที่ จากการดำเนินงานโครงการพัฒนาโดยตุง จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรีชา อุปโยธิน และสุริยา วีรวงศ์ .2521. ผลกระทบของการท่องเที่ยวทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย.กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพวงษ์ พิรุณ.2527.”การท่องเที่ยวกับสิ่งแวดล้อม”.จุลสารการท่องเที่ยว. 4 (สิงหาคม 2527) : 48.
- นภาพรรณ ฐานะกาญจน์.2543.เอกสารประกอบการบรรยายวิชาผลกระทบทางนันทนาการ.กรุงเทพฯ :
ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุจารี จันทรสุข.2541.ผลกระทบการท่องเที่ยวต่อสภาพเศรษฐกิจสังคมของประชาชนที่เคยย้ายถิ่นและไม่
เคยย้ายถิ่นในอำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- สุชาดา สุริยาชัยวัฒน์.2541.ทัศนคติของประชาชนต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว :
กรณีศึกษาจังหวัดมุกดาหาร.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แสงสรรค์ ภูมิสถาน.2546. ผลกระทบของกิจกรรมนันทนาการต่อคุณภาพน้ำในแหล่งนันทนาการทาง
ธรรมชาติ : กรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเอราวัณ.วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- กรมทรัพย์สินทางปัญญา. 2547. พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546
- ศิริพร บุญชู และคณะ. 2549. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์.สถาบันหม่อมใหม่แห่งชาติเฉลิมพระเกียรติฯ กรุงเทพฯ
- จักรกฤษณ์ ควรพจน์ และบัณฑิต เศรษฐศิริโรจน์. 2551. บทสรุปสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์กับการส่งออกและ
ความเข้มแข็งของชุมชน. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- Yamane, T. 1973. **Statistic : An Introductory Analysis.** 3rd ed. New York : Harper & Row.

ภาคผนวก

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คุณลักษณะผู้ประกอบการอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การเป็นผู้ใช้เครื่องหมายสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)		
ใช้เครื่องหมาย GI	118	59.00
ไม่ใช้เครื่องหมาย GI	82	41.00
รวม	200	100.00
2. เพศ		
ชาย	2	1.00
หญิง	198	99.00
รวม	200	100.00
3. สถานภาพ		
โสด	10	5.00
สมรส	189	94.50
อื่นๆ	1	0.50
รวม	200	100.00
4. การศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	89	44.50
ประถมศึกษา	101	50.50
มัธยมศึกษา	9	4.50
ปริญญาตรี	1	0.50
รวม	200	100.00
5. การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมเป็นอาชีพหลัก		
อาชีพหลัก	66	33.00
อาชีพรอง	134	67.00
รวม	200	100.00
6. อาชีพรองจากอาชีพหลัก		
ทำนา	24	17.60
ทำไร่	110	80.90
เลี้ยงสัตว์	1	0.70
อื่นๆ	1	0.70
รวม	136	100.00

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

คุณลักษณะผู้ประกอบการอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	จำนวน (ราย)	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
1. สมาชิกในครัวเรือน (คน)	200	1	8	3.80
2. ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับไหมในครัวเรือน (คน)	200	1	4	1.22
3. ประสบการณ์ในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน (ปี)	200	2	50	9.80
4. จำนวนกี่ (หลัง)	195	1	50	3.67

ตารางที่ 3 ประเภทการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูนที่ผลิต

การผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน	การผลิต		ปริมาณการผลิต เฉลี่ย/ปี
	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	
ผ้าชุด	149	68.04	31.92 ชุด
ผ้าซิ่น	44	18.26	66.93 ผืน
ผ้าซิ่น	19	8.68	73.34 ซิ่น
ผ้าสไบ	6	2.74	148.33 ผืน
ผ้าคลุมไหล่	5	2.28	140.40 ผืน
รวม	219	100	

ตารางที่ 4 การได้รับความรู้การผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน ความถี่การผลิต และแหล่งเงินทุน

	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การได้รับความรู้		
พ่อแม่	98	49.00
เพื่อนบ้าน	46	23.00
ญาติ	25	12.50
ศึกษาด้วยตนเอง	18	9.00
สามีภรรยา	2	1.00
อื่นๆ	11	5.50
รวม	200	100.00
2. ความถี่ในการผลิต		
ทุกวัน	67	33.50
สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง	74	37.00
สัปดาห์ละ 1 ครั้ง	39	19.50
อื่นๆ	20	10.00
รวม	200	100.00

	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
3. แหล่งเงินทุน		
ของตนเอง	17	8.50
จากการกู้	24	12.10
จากการกู้และของตนเอง	97	48.70
อื่นๆ	61	30.70
รวม	199	100.00

ตารางที่ 5 รายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือน

แหล่งเงินทุน	จำนวน (ราย)	รายได้ต่ำสุด (บาท)	รายได้สูงสุด (บาท)	รายได้เฉลี่ย (บาท)
รายได้ทั้งหมดต่อครัวเรือน	200	12,000	4,200,000	138,239
รายได้จากธุรกิจใหม่/ครัวเรือน	200	2,000	2,800,000	93,318.5

ตารางที่ 6 ต้นทุนในการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน

ข้อมูลด้านต้นทุนการผลิตผ้าไหมยกดอกลำพูน	บาท/ชุด
1. ต้นทุนผ้าชุด	
ค่าเส้นไหมเฉลี่ย	2,084.22
ค่าดินเงิน	192.73
ค่าดินทอง	157.61
ค่าแรง	1,940.45
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	746.84
ผ้าชุดมีต้นทุนเฉลี่ย	4,602.98
2. ต้นทุนผ้าชิ้น	
ค่าเส้นไหมเฉลี่ย	1,070.40
ค่าแรง	1,187.80
ค่าอุปกรณ์อื่นๆ	186.81
ผ้าชิ้นมีต้นทุนเฉลี่ย	2,413.73
ต้นทุนผ้าสไบ	
ค่าเส้นไหมเฉลี่ย	725.00
ค่าแรง	375.00
ผ้าสไบมีต้นทุนเฉลี่ย	1,100.00
ต้นทุนผ้าคลุมไหล่	
ค่าเส้นไหมเฉลี่ย	646.67
ค่าแรง	516.67
ผ้าคลุมไหล่มีต้นทุน	1,163.33

ตารางที่ 7 แหล่งที่ซื้อเส้นไหม ดิ้นเงินและดิ้นทอง

แหล่งที่ซื้อเส้นไหม ดิ้นเงิน และดิ้นทอง	จำนวน	ร้อยละ
เส้นไหมพุ่ง		
บริษัทจุลไหมไทย	196	98.00
ซื้อจากแหล่งอื่นๆ	4	2.00
เส้นไหมยีน		
บริษัทจุลไหมไทย	196	98.00
ซื้อจากแหล่งอื่นๆ	4	2.00
ดิ้นเงิน		
ร้านในจังหวัดเชียงใหม่	78	39.80
ร้านในจังหวัดลำพูน	72	36.70
บริษัทจุลไหมไทย	46	23.50
ดิ้นทอง		
ร้านในจังหวัดเชียงใหม่	78	39.80
ร้านในจังหวัดลำพูน	72	36.70
บริษัทจุลไหมไทย	46	23.50

ตารางที่ 8 ข้อมูลต้นทุนวัสดุอุปกรณ์

ต้นทุนวัสดุอุปกรณ์	ราคาเฉลี่ย(บาท)
เชือกไนลอน	110.12
เข็มหมุด	28.96
เทียนไข	13.08
กระดาษทราย	30.20
น้ำยา	200.00
ก๊	42.45
เครื่องกรอไหม	37.71
ระวิง	48.97
หลอดกรอไหมเล็ก	6.84
หลอดกรอไหมใหญ่	7.08
ผ้าเดินด้าย	27.14
ราวที่ใส่หลอดไหม	8.79
ม้ารื้อปี่	28.57
ผ้าใบพัดม้วน	15.00
ฟิม	30.55
ต้นทุนวัสดุอุปกรณ์	ราคาเฉลี่ย(บาท)

ไม้กระแทบ	44.84
ไม้คันทกลม	21.19
ไม้คันทแบน	19.52
เข็มควักร้อยฟิม	22.82
ไม้คิ้ว	9.42
ไม้ดาบ	29.60
แกนม้วนผ้า	15.74
หวีหรือแปรงไหม	3.53
ไม้ก้ามปู	11.98
กระสวย	3.78
ไม้เก็บเข้า/เขาย่ำ	10.33
ตะกอลูกดอก	11.48
คานรับตะกอลูกดอก	15.29

ตารางที่ 8 ข้อมูลต้นทุนวัสดุอุปกรณ์(ต่อ)

ต้นทุนวัสดุอุปกรณ์	ราคาเฉลี่ย(บาท)
รางสำหรับใส่หลอดไหมยีน	10.59
กระบอกสำหรับคล้องเส้นไหม	26.18
ไม้ปลายแหลม	11.77
หัวม้วน	5.00
ท่อลูมิเนียมแบบบาง	25.52
ท่อแอสลอน	13.79
แท่นไม้	2.80

ตารางที่ 9 ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆ ไป

ต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆไป	เฉลี่ย(บาท)
เงินเดือน	4,227.73
ค่าเช่า	3,317.73
ค่าขนส่ง	1,581.86
ค่าซ่อมแซม	1,350.00
ค่าโทรศัพท์	310.15
ค่าไฟฟ้า	267.38
ค่าน้ำประปา	127.45
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียน GI	124.25
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	6,957.14

ตารางที่ 10 ข้อมูลราคาตามชนิดสินค้า (N = 200)

ราคาผ้าไหมยกดอกลำพูน	ราคาเฉลี่ย
ผ้าชุด	8,409.52
ผ้าชิ้น	3,786.05
ผ้าชิ้น	4,661.54
ผ้าสไบ	1,750.00
ผ้าคลุมไหล่	2,180.00

ตารางที่ 11 ข้อมูลด้านการตลาด (N = 200)

	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. ผู้รับซื้อไหม		
ลูกค้าต่างจังหวัด	190	31.83
นักท่องเที่ยว	160	26.80
ลูกค้าในท้องถิ่น	122	20.44
ลูกค้าต่างประเทศ	79	13.23
ลูกค้าในจังหวัดลำพูน	13	2.18
อื่นๆ	33	5.52
รวม	597*	100.00
2. การกำหนดราคาขาย		
ผู้ทอกำหนดเอง	160	80.00
กลุ่มผู้ทอผ้าไหมยกดอกลำพูน	33	16.50
การต่อรองราคาระหว่างผู้ซื้อ-ผู้ขาย	7	3.50
รวม	200	100.00

*หมายเหตุ การเก็บข้อมูลประเภทตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ : ด้านต้นทุนต่อหน่วย

	ต้นทุนเฉลี่ยต่อชุด (บาท)	
	ผ้าชุด	ผ้าชิ้น
GI	4,722.76	2,543.36
Non-GI	4,432.92	2,303.00
T-value	0.757	2.698
Sig	0.386	0.108

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ : ด้านราคาขายต่อหน่วย

	ราคาขายเฉลี่ยต่อผืน (บาท)	
	ผ้าชุด	ผ้าชิ้น
GI	9,202.13	3,315.00
Non-GI	7,789.47	4,181.82
T-value	0.700	1.758
Sig	0.405	0.192

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ : ด้านรายได้รวมต่อครอบครัว

	รายได้รวมต่อครอบครัว (บาท)	
	ผ้าชุด	ผ้าชิ้น
GI	175,454.24	116,621.19
Non-GI	84,502.44	58,882.93
T-value	5.889	5.038
Sig	0.016*	0.026*

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ : ด้านปริมาณการผลิตต่อปี

ชนิดผ้า	ปริมาณการผลิตต่อปี (เมตร)	
	ผ้าชุด	ผ้าชิ้น
GI	35.92	104.18
Non-GI	26.22	31.64
T-value	8.184	20.447
Sig	0.005**	0.000**

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพ (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.ความคิดเห็นในช่วงหนึ่งปีที่ผ่านมามีเกี่ยวกับเรื่องการฟื้นฟูอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	14	7.0	137	68.5	42	21.0	7	3.5	-	-	3.79	มาก
2.ลูกค้ามีความต้องการผ้าไหมยกดอกลำพูนขึ้น	15	7.5	110	55.0	65	32.5	10	5.0	-	-	3.65	มาก
3.เกษตรกรขายผ้าไหมยกดอกลำพูนเพิ่มขึ้น	9	4.5	94	47.0	84	42.0	11	5.5	2	1.00	3.48	มาก
4.เกษตรกรขายผ้าไหมยกดอกลำพูนในราคาที่สูงขึ้น	6	3.0	84	42.0	11	5.5	2	1.0	-	-	3.46	มาก
5.เกษตรกรแหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนในจังหวัดเพิ่มขึ้น	12	6.0	111	55.5	70	35.0	7	3.5	-	-	3.64	มาก
6.เกษตรกรมีแหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนในประเทศ (ไม่รวม จ.ลำพูน)เพิ่มมากขึ้น	18	9.0	98	49.0	79	39.5	3	1.5	2	1.00	3.63	มาก
7.เกษตรกรแหล่งรับซื้อผ้าไหมยกดอกลำพูนในต่างประเทศมีมากขึ้น	17	8.5	75	37.5	87	43.5	9	4.5	12	6.00	3.38	ปานกลาง

ตารางที่ 17 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วม (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.ชุมชนที่เกษตรกรอาศัยอยู่มีความร่วมมือในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนด้วยกัน	23	11.5	83	41.5	87	43.5	6	3.00	1	0.50	3.60	มาก
2.ชุมชนที่เกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างหน่วยงานราชการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	25	12.5	97	48.5	75	37.5	3	1.50	-	-	3.72	มาก
3.ชุมชนที่เกษตรกรได้รับความร่วมมือระหว่างเจ้าของกิจการกับผู้ประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	28	14.0	100	50.0	70	35.0	2	1.00	-	-	3.77	มาก
4.การแสดงความคิดเห็นเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับผ้าไหมยกดอกลำพูนให้กับกลุ่ม/ชุมชน	29	14.5	100	50.0	68	34.0	3	1.50	-	-	3.77	มาก

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่		
5.การร่วมตัดสินใจในการจะขึ้นหรือไม่ขึ้นทะเบียนสิ่งบงชี้ทางภูมิศาสตร์ผ้าไหมยกดอก ลำพูนให้กับกลุ่ม/ชุมชนของเกษตรกร	27	13.5	113	56.5	56	28.0	2	1.00	2	1.00	3.80	มาก
6.เกษตรกรได้บันทึกแบบฟอร์มการปฏิบัติงานตามคู่มือการทอผ้าไหมยกดอก ลำพูน	20	10.0	94	47.0	80	40.0	3	1.50	3	1.50	3.62	มาก
7.เกษตรกรได้บันทึกแบบฟอร์มการปฏิบัติงานตามคู่มือการทอผ้าไหมยกดอก ลำพูนทำให้การผลิตผ้าดีขึ้น	19	9.50	90	45.0	89	44.5	2	1.00	-	-	3.62	มาก
8.เกษตรกรมีเวลาในการร่วมมือช่วยเหลือกิจกรรมของกลุ่ม/ชุมชนของท่านเสมอ	22	11.0	104	52.0	64	32.0	6	3.00	1	0.50	3.65	มาก

ตารางที่ 18 ข้อมูลด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.เกษตรกรมีเวลาให้กับครอบครัว(พ่อ แม่ ลูกและญาติ)เสมอ	36	3.60	91	45.50	67	-	6	3.00	-	-	2.88	ปานกลาง
2.ในครอบครัวของเกษตรกรเองมีการปรึกษาหารือความคิดเห็นร่วมกันเสมอ	36	18.0	87	43.50	65	36.0	12	6.00	-	-	3.73	มาก
3.เกษตรกรทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับครอบครัวเสมอ	35	17.5	75	37.50	83	41.5	6	3.00	-	-	3.68	มาก

ตารางที่ 19 ข้อมูลความสัมพันธ์ในชุมชน (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.เกษตรกรมีความรู้สึกที่ดีต่อกลุ่ม/ชุมชน ของตัวเกษตรกรเอง	38	19.00	80	40.00	81	40.50	1	0.50	-	-	3.77	มาก
2.เพื่อนบ้านในกลุ่ม/ชุมชน ของของเกษตรกรมาเยี่ยม เยียนอยู่เสมอ	36	18.00	91	45.50	72	36.00	1	0.50	-	-	3.81	มาก
3.เพื่อนบ้านในกลุ่ม/ชุมชน ของของเกษตรกรที่ทักทายได้ ถามทุกข์ยากเดือดร้อนเสมอ	45	22.50	87	43.50	64	32.00	4	2.00	-	-	3.86	มาก
4.เพื่อนบ้านในกลุ่ม/ชุมชนของ ของเกษตรกรช่วยเหลือกันยาม ที่ท่านต้องการคำปรึกษาอยู่ เสมอ(ไม่ตอบ 3 ราย)	38	19.00	98	49.00	57	28.50	7	3.50	-	-	3.83	มาก
5.เพื่อนบ้านในกลุ่ม/ชุมชน ของของเกษตรกรให้คำปรึกษา กันในยาม	43	21.50	68	34.00	88	44.00	1	0.50	-	-	3.77	มาก

ตารางที่ 20 ข้อมูลด้านความภาคภูมิใจต่ออาชีพ (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.ผ้าไหมยกดอกควรค่าแก่การอนุรักษ์สืบต่อให้คงอยู่ตลอดไป	56	28.00	72	36.00	67	33.50	5	2.50	-	-	3.89	มาก
2.ผ้าไหมยกดอกทำให้ผู้ใช้มีค่าครองชีพสูงขึ้น (ไม่ตอบ 1 ราย)	4	2.00	21	10.50	69	34.50	78	39.00	28	14.00	2.47	น้อย
3.ผ้าไหมยกดอกเป็นอาชีพที่มีคุณค่าของท้องถิ่น	63	31.50	81	40.50	54	27.00	2	1.00	-	-	4.02	มาก
4.ผ้าไหมยกดอกเป็นผลิตภัณฑ์ที่ฟุ่มเฟือยไม่ควรนำมาเป็นเครื่องนุ่งห่ม	6	3.00	25	12.50	95	47.50	62	31.00	12	6.00	2.75	ปานกลาง
5.ผ้าไหมยกดอกเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น	68	34.00	70	35.00	59	29.50	3	1.50	-	-	4.01	มาก
6.ผ้าไหมยกดอกดูแลรักษา ยากไม่คุ้มค่าที่จะซื้อหรือมีไว้ในครอบครั้ว	10	5.00	26	13.00	76	38.00	77	38.50	11	5.50	2.73	ปานกลาง
7.เกษตรกรรู้สึกภาคภูมิใจใน การประกอบอาชีพไหมยกดอกลำพูน	76	38.00	65	32.50	40	20.00	15	7.50	4	2.00	3.97	มาก

ตารางที่ 21 ข้อมูลด้านความพึงพอใจต่ออาชีพ (N = 200)

ความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น										ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
	5		4		3		2		1			
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ		
1.เกษตรกรรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้ในการประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	13	6.50	12	6.00	84	42.00	59	29.50	32	16.00	2.57	น้อย
2.เกษตรกรพึงพอใจในการประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	65	32.50	86	43.00	42	21.00	7	3.50	-	-	4.04	มาก
3.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนสร้างความสุขให้แก่ท่าน	61	30.50	94	47.00	43	21.50	2	1.00	-	-	4.07	มาก
4.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนสร้างรายได้เลี้ยงเกษตรกรและครอบครัวอย่างน่าพอใจ	57	28.50	102	51.00	41	20.50	-	-	-	-	4.08	มาก
5.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาการว่างงานให้กับกลุ่ม/ชุมชน	35	17.50	19	9.50	56	28.00	83	41.50	7	3.50	2.96	ปานกลาง
6.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนช่วยสร้างงานให้คนในกลุ่ม/ชุมชน	54	27.00	80	40.00	58	29.00	8	4.00	-	-	3.90	มาก
7.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนทำให้สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่าย	20	10.00	25	12.50	62	31.00	83	41.50	10	5.00	2.81	ปานกลาง
8.การประกอบอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูนช่วยลดการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่เมือง	4	2.00	53	26.50	84	42.00	59	29.50	-	-	3.72	มาก

ตารางที่ 22 ตารางสรุปการวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านสังคม

ความคิดเห็น	จำนวน (ราย)	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1. ความคิดเห็นว่าการขึ้นทะเบียน GI มีผลกระทบต่อ การประกอบอาชีพ	200	2.00	5.00	3.58	มาก
2. ความคิดเห็นในด้านการมีส่วนร่วมในการประกอบอาชีพ	198	2.50	5.00	3.70	มาก
3. ความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	199	2.33	5.00	3.74	มาก
4. ความคิดเห็นในด้านความสัมพันธ์ในชุมชนในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	200	2.40	5.00	3.81	มาก
5. ความคิดเห็นด้านความภาคภูมิใจ	200	2.57	4.71	3.41	มาก
6. ความคิดเห็นด้านความพึงพอใจในอาชีพผ้าไหมยกดอกลำพูน	200	2.75	4.88	3.55	มาก

